

gyermeknek számára... eladás. Az ügyvéd és férje Gizi és Forgács Sán-

r: A Békeffy-kabare... tében. (Sorozat 410.)... leli évad utolsó elő-... nő, Hoykó, Kemény, 409.)

kalap ujdonsá- gokot az szalon- Ferd. 8. sz. Alások aít közölnak

kök

60 lej LEPAGE-nál. Kérjen műszer- és... zéket.

TÉSEK

j, vastagabb betű-... tés 50 lej. Allást-... Apróhirdetések díja... ak ugy továbbitunk... Eljegyzési hírek díja... 150 lej.

éplőgáritura MÁV... mm. 10 HP. benzín-... rral használt, sürgő-... ladó. Weisburg Elek... sti (Abosgálfalva).

מלמד אנטיקוואר... גרינדליך הומש... נטרא ותוספות... דימשען אנטאן... הומענישען שער... מערפערקט. אנטשער... 2000 lei... קאסט. שטרעםען... el Lajos. Careimare, plomközti-u.

uziás fürdőn... A ram Jancu 20... rkan), május 18-án... ól megnyílik Gutt-... nn Samuel előnyösen... ismert, szigoruan... ארמ. כשר... endéglője. Nyos árak, kitűnő... koszt

Butor... golesóbban besze-... zhető, hitelképe-... nek részlet ked-... vezmény. Klein I. Reg. Ferdinand 69

LET... ÁLYA... Pop 10

vek, Ivasnt kell: I-II. .... 510 ... 280 ... 250 ... 250 ... 320 ... 160

Szerkesztőség, kiadó- hivatal és nyomda: Cluj-Kolozsvár, St. Baron L. Pop (Brassai-utca) 10. Telefon: Szerk. és kiadóhivatal 9-77 Zs. N. Sz. --- 2-28 Egyes szám ára pályá- sávaron és vidéken 5 lej Bukarestben is 5lej

ELŐFIZETÉSI ÁRAK Romániában Egész évre --- 1150 Félévre --- 63 Negyedévre --- 320 Egy hónapra --- 110 * Csehszlovákiában Egy hónapra Ck 40-- Egyes szám --- 3--

1927 május 10 Kedd Cluj-Kolozsvár * X évfolyam * 104 szám 5687 Ijjár 8

„SPARTA” sport- áruház Cluj, Calea Victoriei 5. Telefon 10-30. Kérjen árjegyzéket! Tennis-, futball-, cserkész- felszerelések!

Az ötvenéves román függetlenség

Harangzúgás, ágyudörgés és fényes katonai díszfelvonulások jelzik a mai napon, hogy az ország lakossága nagy örömmünnepet ül. Május tizedike az összes román tartományok egyesül- lésének ünnepe és egy csomó döntő fontosságú történelmi esemény évfordulója. Az idei május tizedikének a megszokottnál is nagyobb ünne- pélyessége van, mert az évek pergésének vissza- térő ritmusában jelentős határállomáshoz érkez- tünk. Ma van ötven esztendeje annak, hogy a román tartományok első egyesülése megtörtént és hogy Románia kivívta állami függetlenségét. Az 1877-es török-orosz háboru után volt ez, amely háborut tudvalevőleg Románia beavat- kozása döntötte el az oroszok javára. Ismeretes, hogy Gorcsakov orosz herceg kétszínű és álnok diplomáciája azzal hálálta meg Románia lovagias segítségét és a román hadsereg elszántságát, hogy a kis román királyságtól leszakította Besarábiát, amely ország rész századokon át Moldova gránáriuma volt.

Az akkori nemzetközi helyzet olyan volt, hogy a berlini kongresszus, amely közvetlen a török-orosz háboru után összeült, nem mert a győztes Oroszország ellen állást foglalni és ezért kénytelen volt elismerni Besarábiának orosz részről történt annexióját. Kárpótlásul azonban elismerte a berlini kongresszus a román király- ságot, mint független és teljesen szuverén álla- mot. Ettől az időponttól kezdődik Románia egyre növekvő fontosságu szerepe az európai politikában. Mérsékelt és bölcs diplomáciájával Románia egyre több barátot szerzett a nagy európai népek között, míg végre a világháboru folyamán vitéz hadseregének önfeláldozása és előrelátó politikusainak erőfeszítései révén sikerült megvalósítani a román tartományok igazi nagy egyesülését a Dnyesztertől a Tiszáig. Rövid félévszázad alatt valósult tehát meg a minden románok évszázados álma: Az egy- séges Nagyrománia. A történelem végtelen ho- mokóráján ötven esztendő porszemnyi kis idő és kevés nép tehette meg az utat ilyen bámu- latosan rövid idő alatt az elnyomottságtól a teljes nemzeti felszabadulásig.

Ez a mai nap tehát méltán lehet a román- ság legnagyobb nemzeti ünnepe. Am az ünne- pöl ki akarják venni részüket az ország más nemzetiségű lakosai is, hiszen a történelem akarata folytán ők is egynek érzik magukat ezzel az országgal, közös a sorsuk a többséget alkotó román lakossággal, közös a bánatuk és közös kell, hogy legyen az örömük is. Tiszta szívvel és igaz érzésekkel ünnepünk mi is együtt ma az ünneplőkkel. Azokban a dicső emlékü harcokban, amelyek Románia mai nagy- ságához vezettek, a romániai zsidóság is becsü- lettel kivette a maga részét és habár annak idején még nem volt polgári jogainak birtoká- ban s az állam nem tekintette őket a többiek- kel egyenrangú népnek, mégis fel van jegyezve a történelem lapjain, hogy az ötven év előtti felszabadító háboruban a zsidók ezrei vonultak be önként a román zászlók alá, hogy segítsenek hazájuk szabadságát kivívni. Mert a zsidóság mindig és mindenütt egybeforrottan érezte magát azzal az országgal, amelyben élt, még akkor is, ha ez az érzése nem talált teljes

visszhangra és méltánylásra a másik oldalon, A mai nemzeti ünnep arra tanít bennün- ket, hogy a történelmi igazságosság a legna- gyobb akadályok ellenére és a legmostohább viszonyok között is előbb-utóbb diadalt arat. E történelmi igazság tartalma abban foglalható össze, hogy nem lehet népeket tartósan el- nyomni, nem lehet nagy embertömegeket népi

mivoltukból erőszakosan kivetkőztetni, mert az ilyen politika ellenkezik a történelmi igaz- ság szellemével és előbb-utóbb megbosszulja magát. A román tartományok egyesülését ez a történelmi igazság érlelte ki és minden igaz román hazafinak ügyelnie kell arra, hogy a történelemnek ez az igazsága továbbra is ve- zérfonala maradjon ennek az országnak.

Csehszlovákián át közvetlen peage-vonal nyílik meg Sziget és Csernovitz között Körösmezőn át Csehszlovákia is megnyitotta a közvetlen vasúti forgalmat Lengyelországgal

(Sighet-Máramarossziget, május 9. Közvetlen forrásból ma érkezett az az értesülés Mára- marosszigetre, hogy a lengyel és cseh kormányok között végleges megállapodás jött létre, mely szerint május 15-én Körösmezőnél megnyitják a közvetlen vasúti forgalmat Lengyelország és Csehszlovákia között. Ezzel egyidejűleg román részről is megindultak a tárgyalások annak ér- dekében, hogy Körösmező érintésével, tehát Csehszlovákián át, Románia közvetlen összeköttetést kapjon Bukovinával. Ez az új peage-vonal Erdély közönsége számára nagyban megkönnyíti a Bukovinával való közvetlen érintkezést, melyet ezelőtt csak Bukaresten át, óriási kerülővel tu- dott megközelíteni. A tárgyalások ezirányban kedvezően haladnak. Amennyiben sikerül rövid időn belül a kérdésemben a feleknek határozniok, ugy a cseh és lengyel vonatokhoz rövidesen román kocsikat is fognak csatolni s így a Máramarossziget-csernovicei utat vizum nélkül tehe- tik meg a román utasok, épugy, mint a sziget-halmi peage-vonalon.

A jasi kongresszus kizárta az antiszemita párt disszidens tagjait

Követelni fogják a kizárt tagok mandátumának megsemmisítését. A bukaresti kongresszus Cuzát kitessékeli a keresztény ligából

(Bucuresti-Bukarest, május 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Országos érdeklődés előzte meg a kettészakadt antiszemita liga kettős kongressz- szását. A kongresszus előtt olyan hírek kerül- tek forgalomba, hogy a két tábor, amely éve- ken át lappangó ellentétek után nemrég komolyan összecsapott, ki fog békülni. A kulisszák mögött meg is indultak áthidaló tárgyalások, de a közvetítés eredménytelen maradt, éppen mert a küzdelem nem elvi, hanem százszázalékosan személyi jellegű. A disszidensek azonban az utolsó pillanatban mégsem határozták el magu- kat a teljes szakításra. A Keresztény Liga tegnapi bukaresti kongresszusán határozati javas-

latot fogadtak el, amely felszólítja Cuzát, hogy lépjen a legalitás útjára, vagy pedig távozzék a pártból. A határozat, amely nyitott ajtót hagy az esetleges kibékülésre, élénk feltűnést keltett. Annál harciasabb álláspontra helyezkedett a Cuza által Jasiba összehívott pártkongresszus, amelyen 300 delegátus vett részt 78 szervezet képviselőjében. A kongresszus elhatározta Paul Iliescu, Zelea Codreanu, Sumuleanu és Vasiliu kizárását a pártból, amely követelni fogja, hogy a parlament semmisítse meg mandátumaikat. A kongresszus teljes csendben, incidens nélkül zajlott le.

A román függetlenség ötvenedik évforduló- jának ünneplésével nyílik meg a parlament rendkívüli ülészaka

Párisban is fényes ünnepégek keretében ünnepelik meg az évfordulót

(Bucuresti-Bukarest, május 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) A fővárosban nagy előkészületek történnek május 10-ike alkalmából. A hatósá- gok vezetői megbeszélést folytattak a rend- biztosításához szükséges intézkedésekről. A ka- tonai felvonulás az egész országban elmarad. A nemzeti ünnep alkalmából, amely együt- tal Románia függetlenségének ötvenedik évfor- dulója, a parlament kedden ünnepi ülést tart. A keddi ülés egyébként a rendkívüli ülészak megnyitója is. Program szerint a királyi trón- beszéd felolvasása után Averescu tábornok fog a kormány nevében beszélni, majd Coanda és Negulescu házelnökök, Maniu, Bratianu Jonel, Lupu, Jorga, Cuza és Paul Iliescu pártelnökök, továbbá a kisebbségi pártok képviselői is. A rendkívüli ülészakban a tisztviselők fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslat sürgős megszavazása miatt a parlament naponként két ülést fog tartani. Remélik, hogy néhány napon belül végeznek a javaslattal. A liberális párt valószínűleg megelégszik az elvi deklarációval.

Páris, május 9. A párisi román követséa tegnap fényes recepciót rendezett Románl. függetlenségének 50-ik évfordulója alkalmából. A fogadóestélyen megjelentek Poincaré, Mille- rand, Herriot, Bocanovski, Paul Boncour, a kapurthalai maharadzsa, Rotschild báró, az egész diplomáciai kar, a pápai nuncius, a francia és román politikai, irodalmi és művészi élet kitűnőségei. A fogadóestélyen Enescu, a világ- híru román hegedűművész óriási sikerü hang- versenyt adott.

Hétfőn este Louis Marin nyugdíjügyi mi- niszter adott bankettet a Románia Barátainak Szövetsége részéről, amelyen Poincaré miniszter- elnök is résztvett.

— Megkezdődnek az olasz-magyar gaz- dasági tárgyalások. Budapestről jelentik: A magyar-olasz gazdasági tanácskozások e héten megkezdődnek. Szterényi József báró volt ke- reskedelmiügyi miniszter holnap Fiuméba, majd Rómába utazik a tárgyalások felvételére.

INNEN-ONNAN

Lukatate, a fiatalító növény

A dzsauri maharadza báró Gagent, a híres utazót figyelmeztette egy olyan — különböző indiai vidéken található — fűre, amelynek az a csodálatos tulajdonsága, hogy megfiatalítja az embereket és állatokat. A növény neve „Lukatate”. Egy indiai törzs, amely állandóan él ezzel a különös hatású fűvel, feltűnő módon tartja meg fiatalágát. Amellett pedig szép és deréktartású emberek. Nem hisznek el, nem kopaszodnak, nincs vörösorru közöttük. Az indiai zsidók közül azok, akik „Lukatate”-val élnek, vannak 130, sőt 140 éves emberek is. Ezeket a meszeszerűen hangzó megállapításokat tudományos értékű tapasztalatok is támogatják. Megfigyelték, hogy a fogságban élő elefántok életkora legföljebb kilencvenesztendő, míg a szabadban élő elefántok, ha „Lukatate”-bogyókkal táplálkoznak, kétszer akkora életkort érnek el. A növény hatóereje abból áll, hogy tisztítja a vért és kedvezően befolyásolja a szív működését.

Németországban rendnek muszáj lenni. A német hivatalnok-szellem minden köztársaság és haladás ellenére nem változik. A tények rengetegéből néhány példát tallóznak.

Frankfurtban a villamos utkeresztés elé érkezik. A rendőr a kocsivezetőnek int, hogy indulhat, a villamoskocsi meg is indul, de utolsó pillanatban a sín felé egy teherautó robbog, melyet a rendőr elfelejtett megállítani. Erre a kocsivezető fekez, nem történik semmi baleset. De a rendőr részöl a kocsivezetőre, szóváltás ketkezik, az ügy a törvényszéknél ér véget. A törvényszék a kocsivezetőt, akinek ügyessége folytán a katasztrófát elkerülték, tíz márká pénzbüntetésre ítélte, azzal az indoklással, hogy nem engedelmesskedett a rendőr parancsának.

Az ítélet hangsúlyozta, hogy a rendőr parancsának vakon kell engedelmesskedni.

— És ha nekimentem volna a teherautónak? — kérdezte a kocsivezető.

— Akkor a rendőrt ítéltem volna el — felelte a bíró.

Egy szenvedélyes bélyeggyűjtő, aki valamilyen csomagot kapott, a szállítólevélről, melyet vissza kellett szolgáltatni a postának, letépett egy bélyeget, mire a postaigazgatóság felszólította, hogy adja vissza a bélyeget s fizessen kártérítést. A bélyeggyűjtő, minthogy neki szóló küldemény szállító levéléről volt szó, a postaigazgatóságtól kért döntést, de az az ügyet egyszerűen áttette az ügyészséghez, mely a szerencsétlen bélyeggyűjtő ellen hivatalos okirat megrogálása miatt emelt vádat. Amennyiben a vádlottat bűnösnek találják, a törvény értelmében börtönre fogják ítélni.

Egy berlini kereskedő tiltakozott a törvényszéknél, hogy egy összeg késedelmes befizetése miatt lefoglalták két bronz-gyertyatartóját. A törvényszék elismerte panaszának jogos voltát, közölte vele, hogy erről majd külön levélben is értesítik. E levelet a kereskedő meg is kapta, de érte öt márká díjat kellett volna fizetni. Ezért a kereskedő visszaküldte a levelet, nem fizetett. Két nap múlva betoppant hozzá a végrehajtó, hogy megvegye rajta az öt márká díjat, a tetejében öt márká költséget is, azzal az idokollással, hogy Németországban hivatalos levelet nem lehet el nem fogadni.

És így tovább... és így tovább...

A dohányzás a régi gettóban. Amikor Európában divatba jött a dohányzás, a keresztény egyház élénken tiltakozott az újítás ellen. Nem úgy a régi gettóban. A rabbiknak semmi kifogásuk nem volt a dohány ellen, ellenkezőleg, azt hitték, hogy ez a szer az alkohol terjesztésének megállítására fog szolgálni. Igazuk is volt, mert a dohányzás megkezdése óta nem lehetett a gettóban részeg embert találni. A dohányzás, ez az enyhe narkózis, a zsidóknál a mai napig elsőrangú szerepet játszik. A tizennyolcadik században, a dohányzás kezdetén természetesen sokan vallási aggodalmakat tápláltak a dohányással szemben, úgy, hogy egy egész rezponzum-irodalom támadt körülötte.

Szabad-e szombaton és ünnepnapokon dohányozni, ez állott a problémák tengelyében. Kell-e áldóimát mondani, mint az étkezés előtt, amikor az ember pipára gyújt. Voltak zsidók, akik vizipipát használtak szombaton,

ugyanazt, amit most is előszeretettel szívnak a törökök. A pipát ugyanis meglehetősen gyújtani pénteken és még szombaton is parázslott a tűz benne. A nargilét különösen a nehéz szombati ebéd után élvezték nagy előszeretettel.

Száztízezer ember vett részt a berlini »acélsisakosok« felvonulásán

Berlin, május 9. A jobboldali szervezetek kongresszusa, melynek kapcsán a rendőrség nagy előkészületeket tett az esetleges excesszusok megakadályozására, minden különösebb rendezvarás nélkül zajlott le. A baloldali pártok, valamint a tüntetők és rendőrök között voltak ugyan kisebb incidensek, de ezek nem voltak súlyos természetűek. Fegyvert nem használt egyetlen esetben sem a rendőrség. A Berlinbe bevonult acélsisakosok kongresszusukon, melyen körülbelül százezeren jelntek meg, határozati javaslatot fogadtak el, melyben bejelentették tiltakozásukat a ver-

saillesi békeszerződés ellen és követelték a Németország háborús felelősségéről szóló nyilatkozat visszavonását. A lapok a tüntetésen résztvevők számát 110.000 főre becsülik.

Páris, május 9. A francia sajtó meg van elégedve a berlini tüntetés nyugodt lefolyásával és azzal, hogy a kormány tagjai, mint a német főváros lakosságának többsége távolmaradt a tüntetésről. Az angol sajtó sem hiszi, hogy a demonstrációnak külpolitikai következményei lesznek.

Vázsonyinak a „nagy zsidók” miatt kellett emigrálnia

Néhány adat Vázsonyinak a zsidósághoz való viszonyáról

Abból az alkalmából, hogy Vázsonyi Vilmos beszédeinek könyvalakban való megjelenése kapcsán az elhunyt nagy politikus ismét a politikai élet érdeklődésének középpontjába került, közöljük az alábbi cikket, amelyet dr. Frank Sándor írt az Uj Kelet számára. A jelenleg Kolozsváron tartózkodó dr. Frank Vázsonyi közeli rokona és a politikusként bécsi emigrációja alatt titkára volt.

Vázsonyi Vilmos nagy koncepciója és érzésvilágának hatalmas skálája mélyen a klasszikus angol liberáliszmusban gyökeredzett. Az angol politikusok érdekelték elsősorban és az angol irodalom legszebb termékei, különösen Dickens művei vonzották. A zsidó nacionalizmus felé, egyszer-mászor odatért a figyelme, de akkor minden esetben külső impulzusok játszottak közre. Csak élete utolsó éveiben, a nagy történelmi változások idején, amikor a társadalmakat szinte káotikus állapotba rázták háború és forradalom, amikor Magyarországon az antiszemitizmus a középkor dermesztő légkörét idézte föl, eszmélt valójában zsidóságra.

A kommun után Svájcban — ahová még Károlyiék idejében emigrált — visszatért Budapestre, ahonnan a fehér terror üldözései elől Bécsben kellett menedéket keresnie. Azonban menekülése nem annyira az ellenforradalom tobzódásával függ össze, mint inkább azokkal a jelenségekkel, amelyek a „nagy zsidóknál” mutatkoztak a fehér terroristák idejében.

— A fehérek — ez gyakori mondása volt bécsi emigrációja idején — teljesen rehabilitálták a bolsevikokat, de még jobban igazolták őket azok a lipótvárosi zsidó gazdagok, akik Friedrichet és a fehéreket libamájás vacsorákra invitálják ugyanakkor, amidőn e rendszer terroristái fosztogatják és ölnek a dunántúli falvak zsidóit.

De ugyanez a demokratákra is haragudott. Haragudott főleg azért, mert a Károlyi-rezsim idejében bámulói voltak a radikális irányzatnak és amikor az antiszemita-kurzus jött, azok felé is kacsintottak. Nagy átcsoportosítást tervezett a pártban, de az akkori káoszban ezt szinte lehetetlennek tartotta és az akkori állapotoknak ez a bűnűsége is hozzájárult, hogy Bécsbe menjen.

Károlyi exkirály segítette az emigráláshoz

Horthy Miklós kormányzó, akkor még főparancsnok, megtudta Vázsonyi emigrálási szándékát és tudvalevőleg Királyhida állomáson 1919 telén a nemzeti hadsereg tisztjei elfogták és fogva tartották mindaddig, amíg Beniczky Ödön akkori belügyminiszter interveniált.

Azonban kevesen tudják, hogy Vázsonyi Vilmos a száműzött Károlyi császár és király közbenjárása folytán utazhatott tovább. Károlyi akkor még Magyarországon, dacára, hogy híjjával volt minden tényleges hatalomnak, nagy befolyást gyakorolt a kormányra.

De azért az emigrációban sem szüntek meg nagy lelki viaskodásai. Különösen, amikor hírek jöttek az ellenforradalom megtörté intézkedéseiről.

Helyem a nemzeti zsidók között lenne

Szinte önkívületi állapotba hozták azok a hírek, hogy az elítelt politikai foglyokat — közöttük több zsidót — a halálos ítéletnek a végleges jóváhagyása és az elítéltek előtt való kihirdetése után még tizen-négy napig a siralomházban hagyják vergődni.

— Bele kell örülni — mondotta — abba, ha látom, hogy ezt az országot hogyan teszik tönkre ezek az állapotok és legjobban fáj az a tudat, hogy zsidók összetett kezekkel nézik az ország romlását. Husz éves voltam, amikor megírtam, hogy a zsidó jellem csak úgy fog kipompázni, ha államisága lesz és módjában lehet büntetni és jutalmazni. Ennek az igazságot most, az öregség felé hajló években kétszeresen átérzem.

És valóban bécsi emigrációja idején többször említette, hogy most érzi át teljesen zsidó mivoltát és azt, hogy mennyire a zsidó nemzetiek sorában lenne a helye.

A lelki meghasonlást fokozták családi bajai. Mialatt ő maga száműzetésben élt, az alatt Davosban János fia tudószanatóriumban feküdt.

— Igazán — mondotta gyakran — a zsidó sors most teljesült be rajtam.

Betegsége

A bécsi emigráció nagyon megviselte. Szívűtőertágulása volt és Wenckebach, a holland származású bécsi professzor, a zsidó politikus jóbarátja kezelte. Egy alkalommal a tanár azt mondotta Vázsonyinak:

— Kegyelmes uram, én azt hiszem, hogy az ön betegsége szorosan összefügg a magyarországi állapotokkal. Ha azok javulni fognak, az ön aorta-tágulása is megszűnik.

Keserű maliciával adta vissza Vázsonyi Vilmos:

— Kedves professzorom, látom ön engem gyógyíthatatlannak tart!

Amikor Szabolcsi Lajos a pesti zsidó hitközség elöljárósági ülésén tiltakozott az ellen, hogy a Palesztina akciót támogassák a pesti zsidók, Vázsonyi fölháborodva mondotta:

— Komiszság, ami otthon történik. Mi zsidók minden kulturakció élén haladunk, csak éppen kimondottan zsidó kulturakciókat nem támogatunk!

És amikor hazajött, a Palesztina-akció szívetlélekkel támogatta, hogy ezzel is beigazolja meleg zsidó érzelmét.

A nemzetközi

zeneanári almanach. Románia területéről a megfelelő adatokat a Lepage zeneművészeti gyűjtemény Szíveskedjenek tehát a zeneanároknak, képesített vagy hivatásos — iskolázott — zenészek pontos címüket és képesítési adataikat a Lepage-céggel, Kolozsvár, azonnal közölni.

Lezajlott

Több

(Targu-Mures-
Uj Kelet tudósítója
tizenegy óraker a
disztermében nagy
tében vette kezde
Aviva-szervezetek
A konferencia, am
Erdély cionista ké
gyűjtötte össze az
nak mintegy két
minden városból
risszia és az Aviva
zsidó ifjúságnak k
Az ünnepélyes
rosvásárhelyi összes
szervezeteinek kép
a Zsidó Nemzeti S
gának nevében dr.
Jeszód jeruzsálemi
Zwi Willensky és
tében dr. Krämer

Tizenegy óra u
Mór ménök, a B
del nyitja meg a
hogy a két ifjúsá
jéré küzdötte fel
elében, elsősorban
sében már túl jut

A megnyitó b
zsidó testületek ü
mann Mór a ma
névében, Wolster
helyi csoport, Eng
vezet, Deutsch B
Mártonné a Debo
dig a Sosana leár
konferenciát. Ször
ság üdvözlését é
Leichtmann Andó
üdvözlését tolmác
Hirsch Simon
vezetője az elmu
keltői lendülettel
tében.

Dr. Zwi Willé
üdvözlését hozta
beszédében vázolja
galmának helyze
Palesztina zsidósá
nehéz napjaiban
helyzetének javítá
Fell Vera, a r
héber és magyar
ciát és Willenszk
ság reprezentánsá

Ezután Giszka
barissziánizmus lé
mutatott arra, ho
nyegét három na
tétlen fegyelem,
szeretet és a cion
Ez a három tény
galomnak jelentős
dély, hanem az e
regenerálásában é

Ezzel a kon
ülése véget ért. I
szia delegátusok
kozásokat. A Bar
mindenekelőtt a
tőinek jelentését.

Jelen

Kasztner Ern
lamint kifejtett r
és minden részle
Fritsch József a
elő, Gottlieb Lajo
ról referált, Bosk
rissziáról tett je
konferencia a
avatta a teljes le
ifju Barissziát, a
köszönte meg az
Majd a megj
risszia képviselő

Asztaláról soha ne hiányozzon a valódi „Familia” kenyér

Lezajlott az erdélyi zsidó ifjuság marosvásárhelyi konferenciája

Több mint kétszáz ifjusági kiküldött jelent meg a konferencián

(Targu-Mures-Marosvásárhely, május 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap délelőtt fél-tizenegy órakor a marosvásárhelyi kulturpalota dísztermében nagy és előkelő közönség jelenlétében vette kezdetét az erdélyi Barisszia és Aviva-szervezetek ezévi országos konferenciája. A konferencia, amely jelentős eseménye egész Erdély cionista közéletének, Marosvásárhelyen gyűjtötte össze az erdélyi fiú és leány-ifjuságnak mintegy kétszáz reprezentánsát. Erdély minden városából és helységéből eljöttek a Barisszia és az Aviva képviselői, hogy az erdélyi zsidó ifjuságnak közös problémáit megvitassák.

Az ünnepélyes megnyitón megjelentek Marosvásárhely összes zsidó társadalmi és kultur-szervezeteinek képviselői. Megjelent ezenkívül a Zsidó Nemzeti Szövetség kisintéző bizottságának nevében dr. Szönyi Géza, a Keren Hajeszód jeruzsálemi vezetőségének nevében dr. Zwi Willensky és a Keren Kajemet képviselőiben dr. Krämer Armin.

Az ünnepélyes megnyitó

Tizenegy óra után néhány perccel Noszin Mór mélnök, a Barisszia elnöke, rövid beszéddel nyitja meg a konferenciát. Rámutat arra, hogy a két ifjusági szervezet jelentős tényezője a küzdelemnek az erdélyi zsidó közéletben, elsősorban a Barisszia, amely fejlődésében már túl jutott az ország határain is.

A megnyitó beszéd után a marosvásárhelyi zsidó testületek üdvözlései következtek. Rottmann Mór a marosvásárhelyi zsidó hitközség nevében, Wolster Kálmán a marosvásárhelyi helyicsoport, Engelberg Dezső dr. a somér szervezet, Deutsch Béla az Arvagondozó, Simon Mártonné a Debora nőegylet, Katz Margit pedig a Sosana leányegylet nevében üdvözölte a konferenciát. Szönyi Géza dr. a kisintézőbizottság üdvözlését és jókívánásait tolmácsolta, Leichtmann Andor az Ezra testvéregylet üdvözlését tolmácsolta.

Hirsch Simon, a marosvásárhelyi Barisszia vezetője az elmúlt év halottait parentálta el költői lendülettel elmondott gyászbeszéd keretében.

Palesztina üdvözlése

Dr. Zwi Willensky a palesztinai zsidóság üdvözlését hozta a konferenciának. Majd hosszú beszédben vázolja a világ zsidó ifjusági mozgalmának helyzetét és rámutat arra, hogy Palesztina zsidósága a mostani gazdasági krízis nehéz napjaiban a galut zsidóságától várja helyzetének javítását.

Fell Vera, a marosvásárhelyi Aviva vezetője héber és magyar nyelven üdvözi a konferenciát és Willenskyt, mint a palesztinai zsidóság reprezentánsát.

Ezután Giszkalay János tartott előadást a barisszianizmus lényegéről és fejlődéséről. Rámutatott arra, hogy a Barisszia-mozgalom lényegét három nagy alaptörvény képezi: A feltétlen fegyelem, az egymás iránti határtalan szeretet és a cionizmus hitének kizárólagossága. Ez a három tényező az, amely a Barisszia-mozgalomnak jelentős szerepet juttat nemcsak Erdély, hanem az egész világ zsidó ifjuságának regenerálásában és a zsidó célok szolgálatában.

Ezzel a konferencia ünnepélyes megnyitó ülése véget ért. Ezután az Aviva és a Barisszia delegátusok külön-külön folytattak tanácskozásokat. A Barisszia konferencia meghallgatta mindenekelőtt a vezetőség egyes reszortvezetőinek jelentését.

Jelentések a Barisszia működéséről

Kaszner Ernő a Barissziák fejlődéséről, valamint kifejtett működésükről számol be hosszú és minden részletre kiterjedő referátumban. Fritsch József a pénzügyi jelentést terjeszti elő, Gottlieb Lajos a kulturbizottság működéséről referált, Boskovits Ignác az ifjusági Barissziáról tett jelentést. Ezután a Barisszia-konferencia a rendes Barisszianusok sorába avatta a teljes létszámban megjelenő kolozsvári ifju Barissziát, amelynek nevében Kincs Lipót köszöntötte meg az avatást.

Majd a megjelent huszonhat erdélyi Barisszia képviselőiben megjelent delegátusok

számoltak be a különböző helységekben működő szervezetek egyéves tevékenységéről.

Az Aviva-konferencia

Ezzel párhuzamosan tartotta az Aviva-leányegylet, mintegy száz delegátusa konferenciáját. Öhlbaum Eta, az Avivák vezetője tartotta meg beszámolóját az Aviva-szervezet tevékenységéről. Löbl Lajos pedig a kulturbizottság jelentését terjesztette elő. Az este fél tíz óráig tartó tanácskozást nívós és kedélyes hangulatban lefolyt ismerkedési est követte, amelynek műsorán Weisz Margit és a nagyváradi

Arad város harca Ungár Sándor autobuszai ellen

Miért nincs rendes autobuszközlekedés Aradon

(Arad, május 9. Az Uj Kelet tudósítójától.)

Arad közlekedési annalesében külön fejezet az a harc, melyet Arad város és az általa koncesszionált autobuszvállalkozó között hónapok óta lefolyik. A múlt év őszén Aradon községi választás volt. A kormánypart meg akarta nyerni a Mosóczy-telep választóit és negyvennyolc óra alatt autobuszjáratot létesítettek. Negyvennyolc óra alatt megtörtént az, amire a külváros lakossága husz esztendeje hiába várt. Az engedélyt ideiglenesen Ungár Sándor kapta meg.

Hivatalan társ jelentkezik

Ungár Sándor a választás után kevéssel egy ismert aradi vállalkozótól ajánlatot kapott — társulásra. Ungár jól ismerte az illető vállalkozó befolyását, mégis élt azzal a jogaival, hogy az ajánlatot nem fogadta el. Az illető vállalkozó előre megjelölte, hogy a társulás visszautasítása esetén Ungárnak sorozatos kellemetlenségei lesznek. Ez a jóslat bevált. Ungár, jobban mondva az általa alapított Record autobuszvállalat három autobuszt rendőrségi szemlére idézték meg, hogy megállapítsák, hogy bir-e az előírt követelményekkel. A rendőrségi vizsgán a város szakértője éppen a már említett társjelölt volt, aki nem kis igyekezetet fejtett ki, hogy az autobuszközlekedés használatát megbizonyítsa. Mutu Traian rendőrprefektus azonban nem látott okot fenforogni az autobuszközlekedésnek letiltására, a forgalom a város és a Mosóczy-telep között változatlanul fennmaradt.

Kevéssel ezután a városi tanács hatalmas illetékekkel sújtotta a Record-vállalatot. A két-három autobuszt járató vállalatnak havi 40.000 lejt kellett városi illeték címén lefizetni. A város ezenkívül maga is vásárolt két autobuszt, mely ugyanezen az útvonalon futott. Ungár Sándor belátta, hogy a Mosóczy-telep és a belváros között kialakult harc-térrel vissza kell vonnia csinos Ford-kocsijait. Engedélyt szerzett a postai vezérigazgatóságtól egy Arad-Ujarad közötti járatra, hogy a vállalatba fektetett többszáz ezer lejt amortizálhassa.

Két minisztérium engedélye, amely semmit sem ér

Arad város ekkor felírt a postai vezérigazgatósághoz és a belügyminiszterhez, hogy vonja vissza Ungár Sándor engedélyét. Mind a két forum azonban elutasította a város kérelmét és egy szép napon a Record autói a városi vámon áthaladva, diadalmasan befutottak Ujaradra. A harchelyzet nem maradt soká kedvező Ungár Sándorra. Pár napig jártak autobuszai Ujaradra, mikor karhatalommal feltartóztatták, autobuszait rendőri őrizet alá vették, mindezt azért, mert nem volt rendőrségi engedélye. Ezen az alapon a rendőrbizottság megsemmisítette a Record-vállalat autóinak forgalmi engedélyét. Előzőleg Arad város is mindent megtett, hogy ez az arad-ujaradi járat, mely pedig a két helység lakosainak közérdeke volt, ne legyen hosszútávú. A városnak az volt az álláspontja, hogy a Record, bár kapott engedélyt az ujaradi autobuszjáratra, de az meg nem indulhat addig, míg a város útvonalát ki nem jelöli. A román husvét előtti napon hozta meg a város állandó választmánya határozatát, melynek végrehajtásával Muresan János főmérnököt bízták meg.

Barisszia szavaló kórusa szerepeltek jólsikerült számokkal.

Hétfőn délelőtt úgy az Aviva, mint a Barisszia folytatta tanácskozásait. A Barisszia-konferencián a szavazások és az általános vita következett, amelynek végeztével a konferencia a felmentvényt a Barisszia nőszíntjének megadta.

Ezzel párhuzamosan az Aviva-konferencián dr. Willensky és dr. Szönyi Géza tartottak előadást az általános zsidó problémákról, majd az egyes erdélyi szervezetek tették meg jelentésüket az évi működésükről.

Délután három órakor kezdődtek meg az újabb tanácskozások, melynek keretén belül az Avivának dr. Krämer Armin vetített fényképes előadást tartott a palesztinai jisiv-életéről. Ugyanekkor a Barissziánál az egyes Barisszia-szervezetek jelentése körüli vita vette kezdetét.

Egy végzés rejtelmes eltűnése

Közben egy kis komplikáció történt. Ungár Sándor érthető kíváncsiságból tudni szeretete volna a határozat tartalmát. Meg is nézte azt a főmérnöki hivatalban és távozása után vették észre, hogy a végzés eltűnt. Pár óra múlva Ungár Sándort aktalopásért letartóztatták. Felesége az újabb izgalom folytán szívgörcsöket kapott. Másnap az akta megkerült, Ungár ellen a feljelentést visszavonták. Az intermezzo után Ungár tovább várta a város végzését, melyet máig sem kézbesítettek ki számára. Autobuszai máig sem hagyhatják el a garaget, jól lehet a járásbíró, ahová Ungár felebbezett, a rendőrbizottság határozatát megsemmisítette és ítéletben kimondta, hogy a rendőrbizottságnak nem állt hatáskörében a postai vezérigazgatóság és belügyminisztérium engedélyének lehetetlenítése.

Közben a város — hogy Ujarad mégsem maradjon autobusz nélkül, a Mosóczy-telepre futó két autobusznak vonalát meghosszabbította az ujaradi községhez, másodsor is okkupálva Ungár Sándor két autobusznak működési terét. A város így két kocsijával egy kb. hat kilométeres vonalon bonyolítja le a forgalmat, Ujarad Zsigmondháza és a város másik végén levő Mosóczy-telep között. Az autobuszközlekedésnek közlekednek, holott az aradiak reménye az volt, hogy ez éven rendszeres autobuszjáratok szelnek keresztül-kasul a várost. Arad legforgalmasabb utcáiban nincs autobuszjárat, de Ujaradnak van. Ehhez a város nem kérte a posta-vezérigazgatóság jóváhagyását, holott a helységközi forgalomban ez kötelező. Viszont a posta engedélye elegendő, Ungár Sándor autobuszai mégsem járhatnak. Arad közlekedési mizériája már évtizedek óta a keserű köztréfa tárgya. Ennek a mizériának megoldása késik. Egyelőre két kis Ford-autobusszal folytatja a hatalmas város elszánt küzdelmét — Ungár Sándor ellen.

Mérnökök.

Megjelent „Hütte“ IV. kötet. Ára 660 lej LEPAGE-nál. Utánvétellel portómentes szállítás. — Kérjen műszer- és műszaki papír-árjegyzéket.

20%

árleszállítás mellett fest, tisztít, mos a

„CRISTAL“

gőzmosó-, vegytisztító- és kelmeifestő-gyár. CLUJ Telefon 500.

Az ország nagyobb városaiban képviselve

Fiókhelyek: Calea Regele Ferdinand 132.
Piata Mihaiu Viteazul 4.
Str. N. Jorga 2.
Str. Regina Maria 9.
Calea Motilor 49.

Berlini

szerepettel szivnak a meg lehetett gyujtani is parázslott a tüz a nehéz szombati löszerepettel.

berlini an követelték a Német-zóló nyilatkozat visszamen részvettek számát

miatt

ayáról

amikor hírek jöttek intézkedéseiről.

zsidók között leane

hozta azok a hírek, okat — közöttük több a végleges jóváhagyása rdetése után még tizen-hagyták vergődni. mondotta — abba, ha hogyan teszik tönkre an fáj az a tudat, hogy ik az ország romlár or megirtam, hogy a kipompázni, ha állami-büntetni és jutalmazni. öregség felé hajló éve-

ációja idején többször teljesen zsidó mivoltát do nemzetiek sorában

okozták családi bajai. en élt, az alatt Davos-amban feküdt.

gyakran — a zsidó n.

Betegsége

n megviselte. Szívütré- h, a holland származású litikus jóbarátja kezelte. mondotta Vázsonyinak: azt hiszem, hogy az éfűg a magyarországi ni fognak, az ön aorta-

vissza Vázsonyi Vilmos: om, látom ön engem

a pesti zsidó hitközség tt az ellen, hogy a a pesti zsidók, Vázsonyi

on történik. Mi zsidók adunk, csak éppen ki- t ne támogatunk!

Palatina-akciót szívvél- zel is beigazolja meleg

zetközi

Románia területéről a e zeneművészeti gyűjtői. tanárok, képesített vagy zenészek pontos címüket epage-céggel, Kolozsvár, özölni.

kenyér

Babiloniától a Wallstreetig A pénz világtörténete

Alábbi rendkívül érdekes adatokat egy most megjelent nagy német munkából vettük, mely a tüke és a vállalkozói szellem történetét tartalmazza. (A munka címe: D. Steffens: von Babylon bis Wallstreet. Klotz Verlag, Gotha 1927.)

Az ősi bankok az istenek templomai, a leg-
régibb bankemberek pedig — papok voltak. Babiloniában a gabonakölcson kamatlába rendszerint az összegnek egy harmada volt. Tükekölcsön után huszonöt százalékos kamatot vettek. A törvény pedig az egységes kamatlábat husz százalékban állapította meg.

Az arany- és az ezüstvaluta, mely a világtörténelem egész eddigi lefolyása alatt érvényben maradt — a Kelet találmánya. Az ércpénzt a klasszikus Görögországnak köszönheti a világ. A kisázsiai fronton fekvő Phocaea nevű halászfaluban verték az első ércpénzeket Kr. e. a 7. évszázadban. A phocaei arany staterből származtak krözus staterjei, később a perzsa birodalmi aranyércpénzek, melyeken — első ízben — jelenik meg az uralkodó képmása.

Macedon Fülöppel és Nagy Sándorral történik meg általánosságban az arany egységgel való számolás bevezetése. Ettől kezdve — egész a római császárok koráig, — ahol csak pénzt vertek, ez mindenütt a macedon egység szerint történt, a macedon királyi pénz címerével, sőt nevével egyetemben. A legrégebb ércpénzek, melyeket nyugat-európai ásatások alkalmával találtak, kivétel nélkül ilyen „Fülöp“ pénzek.

Rómában a Kr. e. 2. században egy egymillió lejre rugó vagyon nem számított gazdagságnak. Ciceró egy emberről, aki kb. félmillió lejnek megfelelő összeggel rendelkezett, azt mondja: „életén kívül nem vehető el tőle semmi.“ Ilyen kevés értéke volt akkoriban egy félmilliónak. Hogy a rómaiak szelleme milyen erősen kereskedői volt, semmisen igazolja jobban, mint az, hogy a párbajt még a politikai természetű is, fogadással és bírósági tárgyalással helyettesítették. Róma nagysága a világ — kereskedői értelemben vett — kihasználásán és a provinciák kizsákmányolásán alapult. Szállóige volt Rómában, hogy valamely tartományi kormányzó első évi jövedelme a kormányzó nyeresége volt, a második évé az udvaroncáié, a harmadik esztendő jövedelme pedig a provincia egyéb közhivatalnokainak jutott.

A papirpénzt már a karthagoiak ismerték. Általánosabb mértékben egy mongol khan, Kublajnak államháztartásában jelenik meg. Európában a 8. században bukkan föl.

Konstantinápoly város kereskedelmi bevételei a 9. században 18 milliárd lej összegre rugtak.

Génuva kereskedőfejedelmei számára a szent sir felszabadítása érdekében folytatott keresztes hadjáratok tulajdonképpen vállalkozások voltak, hogy az ázsiai kikötőkben vám alá vehessék azokat az orientális kereskedői karavánokat, melyek a görög birodalom kereskedelmi szerződése alapján végpontjukat és lerakódó állomásukat Konstantinápolyban bírták. A keresztes hadjáratok alkalmával egyáltalán nem állottak olasz városok, hogy mint hadiállítók ne álljanak a legintenzívebb összeköttetésben az ellenséges mohamedánokkal. A velenceiek pedig egyenesen — a Szentföld helyett — 1204-ben Konstantinápolyt vezették a kereszteseket.

Egy 13. századbeli kereskedő kereseti viszonyaira jellemző adalék a következő: a Marseilleben vásárolt bors kilója 193 lej volt, Champagneban 250, Angliában 300 lejért árusította.

A 14. és 15. században az egész európai pénzügyi viszonyok az északitáliai bankok befolyása alatt alakult. Ez a magyarázata annak, amiért a pénzügyi világ számos szava és kifejezése az olasz nyelvre vezethető vissza. Az olasz *rendita* (vissza-fizetni) szóból származik a nemzetközi „rentier“ kifejezés. A millió szó eredete is olasz: a nagy ezrest jelentő: *milione* olasz szóból ered. A *rebat-tere*-ből lett a rabatt. Az olasz *banco rotto* (az összetört bankasztal, — miután a fizetése képtelen pénzváltó váltóasztalát összetörte!) képezi a közismert bankrott kifejezés eredetét.

Németországban, mint a német Messe szó igazolja, kezdetben a templomok és kolostorok voltak a kereskedelem központjai. Az első német bank 1402-ben keletkezett Frankfurtban. Ugyanott 1403-ban már négy volt. Az egyik közülük teljesen a város kezelésében állott, a többi három a város engedélyével működött. Ezért az engedélyért jövedelmük kétharmadát kellett a város pénztárába fizetniük.

Az első német börze 1558-ban Hamburgban keletkezett.

Németországban a 15. század körül egy másfélmillió lej összeget képező magánvagyon csak szörványosan fordult elő. Ezzel szemben a Tipperek vagyona 1546-ban kétszázmillióra rugott.

A kereskedelem 18. századbeli története a csempészés története. A csempészforgalom élén az angolok állottak. Kétfélmillió angol élt ebben az időben

csempészetből. Ekkoriban alakultak először biztosító társaságok kifejezetten abból a célból, hogy rablóbandák garázdálkodása ellen valamilyen védelme legyen az árúnak, illetve a kereskedőnek. A csempészek fénykora a napoleoni idők alatt az u. n. nagy, szárazföldi zárlat idején volt.

A szén és villamosság szállító-eszközökül való bevezetése a kereskedelmi forgalomnak egy olyan titáni megnövekedését idézte elő, hogy a modern kereskedelem összehasonlítását a középkorban pl. teljesen lehetetlenné teszi. A Szent Gotthard hágó évi forgalma pl. teljes egészében nem tett ki többet két mai középkereseti tehervonat árumennyiségénél.

Morgan, a világháború bankárja, egyedül a hadiadósságok rendezésekor 40 milliárd lejt keresett provizóként. Az Egyesült-Államok jelenleg évi 120 milliárd lejt keresnek külföldre kihelyezett kölcsönök után.

Háromszáz hadiárva és száz hadiözvegy kér kenyeret és munkát Kolozsvár zsidó társadalmától

Komoly anyagi válsággal küzd a Zsidó Árvagondozó helyicsoportja. Csak a megindított magyaránnyu taggyűjtési akció mentheti meg az intézményt

(Cluj-Kolozsvár, május 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) A gazdasági krízis és a lej gyorsiramu emelkedése, amelynek sulya alatt az egész ország szynlódik, olyan területre is átcsapott, ahol rendszerint épen a legváltóságosabb időkben folyik a legintenzívebb tevékenység. Kolozsvár zsidó társadalmi és karitatív köreiben már hetek óta egyre nagyobb aggodalommal tekintenek az erdélyi zsidóság egyik leg-szolidabban megalapozott és legnépszerűbb szocialis intézményének, az Árvagondozó felé, amely az amerikai Joint révén egyedüli támasza a kenyérkereső nélkül maradt zsidó hadi-özvegyek és hadiárva nagy tömegének. A kiválallók abszolút hihetetlennek tartják, ami ma sajnos már a legszomorubb valóság: az Árvagondozó helyicsoportja válságos helyzetben van.

Havi 40 lej miatt

A kizárólag anyagi krízist az idézte elő, hogy a helyicsoport tagjainak igen tekintélyes hányadát elvesztette, illetőleg a tagok egyrésze beszüntette a havi hozzájárulások fizetését, miáltal 1926-hoz viszonyítva a helyicsoport bevételei több, mint 50 százalékkal csökkentek. A tagoknak azonban csak kevésbé jelentős része maradt ki a gazdasági válság következtében, míg a túlyomó többség kizárólag megdöbbentő nemtörődömségből vonták meg szerény támogatásukat ettől az intézménytől, amely a jövő generáció legszerecsétebbjeit menti meg az elkallódástól és produktív munkára neveli a zsidó proletárárvaikat. Ezáltal a különösen Kolozsváron érthetetlen közönyösség által több, mint 300 zsidó hadiárva és mintegy 100 özvegy legszükségesebb ellátása is veszélyeztetve van — havi 40 lej miatt, amelyet az Árvagondozó eddigi támogatói nagyrészt most megvonnak az egyesülettől.

Emelkedő kiadások, csökkenő bevételek

Eddig is Kolozsvár zsidó társadalmának alig egyharmada vett részt a Zsidó Árvagondozó szocialis és emberbarát működésének lehetővé tételében és ma, amikor az amerikai Jointbank fokozatosan csökkenti az intézmény szubvencionálását, az Árvagondozó annál inkább szorul a közönség támogatására, nemhogy még eddigi anyagi forrásait is elveszithesse. Különösen sulyos a helyzet azért is, mert májusban jött a nagy házbéremelés, amely nagy anyagi kötelezettségeket rótt az Árvagondozóra, nehogy a kenyérkereső nélkül álló hadiözvegyek és családjuk tömegesen az utcára kerüljenek. Általában az élet drágulásával, bár csak a szigoruan legszükségesebb támogatást nyújtja védenecinek, az Árvagondozó azon fonák és aggasztó helyzetbe került, hogy 30—35 százalékkal magasabb kiadások mellett a bevételei felükre visszaestek. A deficitet nincsen más, aki fedezhesse, mint maga a zsidó társadalom.

Ezer támogató tagot

Épen ezért az Árvagondozó kolozsvári helyicsoportja elhatározta, hogy a fenyegető veszély

idejében való elkerülése érdekében felelőssé a város zsidó társadalmának elszunnyadó lelkiismeretét és széleskörű akciót indít az intézmény megmentésére. Háromszáz apátlan, éhező és kallódástól megmentendő gyermekről van szó és száz kétségbeesett, mindenkitől elhagyott, keresetképtelen özvegyről, akinek a léte mindössze azon mulik, hogy akad-e Kolozsváron ezer olyan érzőszívű és éberlelkű ember, aki havonta 40—100 lejt hajlandó a szörakozásaitól elvonni. Ezer ilyen tagra van szüksége az Árvagondozónak, aki esetleg önmagától is megvonja az anyagi viszonyaihoz mért összeget, amellyel havonta hozzájárul a világháború leg-sulyosabb áldozatainak fentartásához. Ennek az akciónak feltétlenül sikerülnie kell, mert különben összeomlik ez az intézmény és éhesen, le-rongyoltan utcára kerül 300 zsidó hadiárva és 100 özvegyasszony.

A rekvirált lakásokról és minden-ről, ami az új lakbértörvénnyel kapcsolatos, bő és alapos, mindenki által érthető magyarázatokkal szolgál az új lakbértörvény magyar fordítása, dr. Szeghő Imre ügyvéd munkája. Lepage könyvkereskedésében, Kolozsvárt, 40 lejért kapható. Még ma rendelje meg.

Hölgyeim! Tavaszi kalap ujdonságok az és nyári kalap gokat az
Ideal kalapszalonn-
ban a legolcsóbban és legújabb formákra 48 óra alatt készülnék
szerezhetnek be **Reg. Ferd. 8. sz.**
Atakítások és formálások

„Brennabor“
gyermek kocsis
volt és marad a legjobb.
Kizárólag kapható
Herkules Áruház
Cluj, Cai. Reg. Ferdinand 12.
Árjegyzék díjtalan. — Viszonteladók nagy árkedvezmény

Zongora rövid, keresztúros, angol mechanikás, teljesen új és egy rövid keresztúros fémserkezetű, bécsi gyártmányú zongora, szintén vadonatúj, nagyon olcsó árban sürgösen eladó
Rosenberg régiségkereskedő
Cluj, Calea Victoriei No 5.

Viharo

Saciú János

(Cluj-Kolozs sitőjától.) Szok kolozsvári ügyv közgyűlését, am tetése, hogy új fegyelmi konfli János dékán be hire ment, hogy tette, hiveinek lemondását. En kívül közgyűl bejelentette, h tagok többségé sem határozatke folytán tárgyta A bejelentés Fabius Stefan dr. Ghilezan L Kiderült, hogy

Calles

Mexikó, m és fosztogatásn tal a mexikói

Perl W

Harc egy tulajdon

(Viseul de s tudósítójától.) erdélyi sajtót visó Industria Perl Wolf elle a szatmári Ba igazgatósága b ez er lej névér okirat jogtalan információkon egy páratlanul zódik meg, a folyik a küzdő Az ügy elő amikor Perl W egy börtnyr al lortól szerződés a később létes támogatására sz a cégnek 10 év termelésre a m Három és fél Romana bekap Maramuresana át 8 millió lej Wolf közötti sz számolásokból 708 ezer lej javára, amely e felett rendelkez ingeny kapott Időközben a nanszirozás tem tak, amiért a g telezőivel, sőt v az állapotnak a 31-én szindikát Banca Roma talék ellenében köbméter kincs nanszirozni fog jövedelemből fi tüzembe helyezi tásával a szin továbbra is, c csak a tagok ő dást azonban n hetetlen anyag birkózni, Perl elvonták tőle, gátósági ülés P

Viharos volt a kolozsvári ügyvédi kamara határozatképtelen közgyűlése

Suciu János dékán visszavonta lemondását. Jövő vasárnapra új közgyűlést tűztek ki

(Cluj-Kolozsvár, május 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szokatlan feszültség előzte meg a kolozsvári ügyvédi kamara vasárnapi rendkívüli közgyűlését, amelynek az lett volna a rendeltetése, hogy új elnököt válasszon az ismeretes fegyelmi konfliktus miatt lemondott dr. Suciu János dékán helyébe. Szombaton este azonban híre ment, hogy a dékán, mint már többször tette, híveinek kívánságára ismét visszavonta lemondását. Ennek megfelelően vasárnap a rendkívüli közgyűlés megnyitására dr. Suciu János bejelentette, hogy a gyűlés, amely a kamarai tagok többségének távollmaradása miatt amugysem határozatképes, a lemondás visszavonása folytán tárgyalanná lett.

A bejelentést az ellenzék nagy zajjal fogadta. Fabius Stefan ügyvéd azt kérdezte, hogy vajjon dr. Ghilezan Livius is visszavonta-e lemondását. Kiderült, hogy ez nem történt meg, mire egyre

erősödő viharos hangulatban egyes tagok szavazást követeltek. A szavazás elrendelését dr. Suciu János megtagadta, mire Fabius Stefan erős támadó hangú beszédet tartott a dékán ellen, akit azzal vádolt, hogy politikát visz az ügyvédi kamara működésébe és ugyancsak politikai szempontok vezették annak dején az eredménytelen ügyvédsztrájk elrendelésénél is. Popov Adonis az igazságügyi illetékek erőszakolása miatt támadta a dékánt. Beszédében azt a vádat is emelte dr. Suciu János ellen, hogy túlzó nacionalista és mint ilyen, anti-kollégiálisan kezeli a kisebbségi ügyvédeket.

Végül is az elnök azzal rekesztette be a határozatképtelen közgyűlést, hogy május 15-én, vasárnap új közgyűlés lesz, amely a megjelenetek számára való tekintet nélkül fog határozni. Az előjelek szerint, a második közgyűlés is viharos lefolyású lesz.

Calles mexikói elnök átvette a diktatórikus hatalmat

Mexikó, május 9. Calles köztársasági elnök, hogy véget vessen mindennemű felkelésnek és fosztogatásnak, diktatórikus felhatalmazást kapott az állami ügyek vitelére. A diktatura által a mexikói munkásság hatalmának korlátlan érvényesülése várható.

Perl Wolf 4 millió 700 ezer lej erejéig perli a szatmári Banca Románát

Harc egy milliókat érő erdőkitermelési koncesszió és a felsővisói börgyár tulajdonjoga körül. Az ügyet a temesvári Lloyd-bíróság fogja letárgyalni

(Viscol de sus-Felsővisó, május 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány nappal ezelőtt az egész erdélyi sajtót bejárta az hír, hogy a felsővisói Industria Maramuresana vezérigazgatója, Perl Wolf ellen a vállalat új tulajdonosának, a szatmári Banca Romana itteni fiókjának igazgatósága bünvádi feljelentést tett 190 darab ezer lej névértékű részvény és több fontos okirat jogtalan elsajátítása címén. Az egyoldalú információkon alapuló híradás mögött azonban egy pártatlanul érdekes és bonyolult harc húzódik meg, amely egyenlőtlen fegyverekkel folyik a küzdő felek között.

Az ügy előzményei visszanyulnak 1918-ra, amikor Perl Wolf egyéni cége alatt Felsővisón egy börgyár alakult, amelynek a Casa Padurilortól szerződése volt arra, hogy a börgyár és a később létesítendő tannin- és fűrészárnyár támogatására százezer köbméter fenyőfát ad el a cégnek 10 évi egyenlő részletben való kitermelésre a mindenkor érvényes alapár mellett. Három és fél évvel ezelőtt a szatmári Banca Romana bekapcsolódásával a vállalat Industria Maramuresana céggel részvénytársasággá alakult át 8 millió lej alaptőkével. A bank és Perl Wolf közötti szerződés értelmében történt elszámolásból 1926 szeptember 30-án 1 millió 700 ezer lej mutatkozott a Banca Romana javára, amely egyébként összesen 250 részvény felett rendelkezett, míg ugyancsak 250 darabot ingyen kapott a finanszírozásért.

Időközben a bank és Perl Wolf között a finanszírozás tempója miatt nézeteltérések támadtak, amiért a gyár több perbe keveredett a hiteltelzőivel, sőt végrehajtást is szenvedett. Ennek az állapotnak a megváltoztatására 1925 október 31-én szindikátusi szerződés jött létre, amelyben a Banca Romana kötelezte magát bizonyos jutalék ellenében, hogy a még hátralevő 60 ezer köbméter kincstári fenyőerdő kitermelésére finanszírozni fogja a vállalatot, amely ebből a jövedelemből fizeti ki majd összes adósságait és üzembe helyezi a börgyárat. A vállalat irányításával a szindikátus Perl Wolfot bizta meg továbbra is, de jelentősebb kötelezettségeket csak a tagok összesége vállalhat. A megállapodást azonban nem tartották be, a vállalat hihetetlen anyagi zavarokkal volt kénytelen megbirkózni, Perl Wolf hatáskörét pedig teljesen elvonták tőle, sőt a bank által összehívott igazgatósági ülés Perl el is mozdította állásából.

Perl Wolf elmozdítása alapszabályellenes volt, mert a cég alapszabályai szerint ő az Industria Maramuresana életfogytiglanra megválasztott vezérigazgatója volt, ami a szigeti törvényes cégjegyzékében is fel van tüntetve. Azonkívül pedig Perl Wolf a részvények 70 százalékának tulajdonosa és mint ilyen teljesen jogosan járt el, amikor az állandóan nála levő kasszakulccsal két tanu jelenlétében a saját Wertheim-kasszájából legszemélyesebb természetű iratait magához vette. Ebben semmilyen kriminalitás nincs, amit legjobban az bizonyít, hogy a szigeti főügyész, amikor a házkutatásról és előállításról tudomást szerzett, a legteljesebb felháborodás hangján utasította a felsővisói csendőrmestert, hogy Perl Wolfot azonnal bocsássa szabadon.

Perl Wolf, aki jelenleg a temesvári Löffler-érdekeltségél tölt be fontos pozíciót, a Lloyd-bíróságnál keresetet adott be a Banca Románá ellen, amelytől 4 millió 700 ezer lej kártérítést követel a kincstári erdőszerződésért és az értéktelenné lett börgyári részvényekért, amelyek összesen mintegy 8 millió lej értéket képviselnek. A per tárgyalása iránt, amelytől egy ártatlanul meghurcolt ember reputációjának és vagyonának visszaadását várják, közgazdasági és pénzügyi körökben érthetően nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Akar-e egyszerre meggazdagodni?

A csehszlovák állami osztálysorsjáték főhúzója (V. oszt.) már f. é. május hó 17-én kezdődik, mely alkalommal több mint 51 millió csehszlovák korona nyermények kerülnek kisorsolásra, miért is ajánlatos jelzett sorsjegyeket az **Ungár Bankháztól, Kosice (Kassa) Malom ut 20.** mielőbb megrendelni. **A sorsjegyek ára:** 1/8 50 c. kor. 1/4 100 c. kor. 1/2 200 c. kor. 1/1 400 c. kor. Minden második sorsjegy nyer. Prospektussal és felvilágosítással szívesen szolgál nevezett bankház.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
Fetelés szerkesztő: Marton Ernő.
Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Kedd

5687. Niszán 8.
1927. május 10.

Szerda

5687. Niszán 9.
1927. május 11.

— Lapunk legközelebbi száma a közbeszűz ünnep miatt csütörtökön, a rendes időben jelenik meg.

— Grozavescu-émlékünnepély Désen. Tegnap a dési Uránia-mozgó igazgatósága Grozavescu emlékére matinét rendezett, amelynek keretében Bodea Nicolai újságíró emlékbeszédet tartott Grozavescuról, majd Grozavescu temetését mutatták be filmen.

— Kiténtetés. A hivatalos lap május harmadiki számában közli Chendi Károly kolozsvári állambiztonsági vezérfelügyelőség comisar-speciáljának a kiténtetését. Chendi Károlyt Ófel-sege 1927 március tizenegyedik dekrétumával a román koronarend lovagi fokozatával tüntette ki.

— Csendben ünnepelték meg az orleansi szűz emlékűnnepét. Párisból jelentik: Az orleansi szűz emlékűnnepe tegnap teljes csendben folyt le. A kormány koszoruját Sarraut és Painlevé helyezték el a piramisok terén levő szoborra. A pápa koszoruját Dubois érsek helyezte el, majd a kivonult katonaság elvonult a szobor előtt. Sem a fővárosban, sem a vidéken rendezés nem történt.

— Francia repülő leszállásra kényszerültek az Atlanti-óceánon. Párisból jelentik: A Long-islandi szikratáviró állítólag szikratávirót fogott, mely szerint francia repülő az Atlanti-óceánon dülő vihar miatt leszállani kényszerültek.

— Eltűnt igazgató. A kolozsvári rendőrséghez a napokban följelentés érkezett, hogy Teltsch Pál, a Lloyd Express hirdetési vállalat temesvári fiókjának igazgatója nyomtalanul eltűnt. Teltsch Pál tíz nappal ezelőtt üzleti ügyeinek elintézésére jött Kolozsvárra, ahol a vállalat igazgatóságával való elszámolása után körülbelül 50—60 ezer lej kitévő pénzüsszeget vett magához. Azzal vált el az itteni igazgatótól, hogy a cégnél levő néhány fontos irata és aktaatáskája után másnap megy be és azután visszautazik Temesvárra, ahol sok munka vár rá. Másnap hiába várták az igazgatót és azt hitték, hogy az éjszakai vonattal visszautazott Temesvárra. Mikor azonban három nap mulva sem érkezett jelentés Teltsch Pálról, a vállalat vezetői aggodni kezdtek miatta és megdöbbenve hallották, hogy Temesváron sem tudnak semmit róla és ismerőseinek sem adott életjelt magáról. A cég igazgatója jelentést tett a titokzatos eltűnéséről a rendőrségen, ahol Deban rendőrigazgató vezeti ebben az ügyben a nyomozást. Azt hiszik, hogy Teltsch Pál, akit a legutóljára egy nő társaságában látták mulatni, esetleg büntény áldozata.

— Cirtiu Adrian hangversenye. Május 12-ikén, csütörtök este tartja Cirtiu Adrian milánói tanulmányutja előtti bucsuhangversenyét. Cirtiu Adrian a tél folyamán több erdélyi városban nagy sikerrel hangversenyezett. Többek között Temesváron, ahol Averescu miniszterelnök előtt énekelt. Jegyek a Király-könyvkereskedésben kaphatók.

— Mascagni Kolozsváron. Az Uj Kelet pár nappal ezelőtt elsőül közölte, hogy Pietro Mascagni, a „Parasztbecsület” világhírű szerzője Kolozsvárra jön és személyesen fogja eldönteni világhírű operáját. Mascagni pénteken érkezik Kolozsvárra és szombaton fog bemutatkozni a kolozsvári közönség előtt. A román opera egész személyzete nagy előkészületeket tesz a nagynevű művész méltó fogadására.

Özvegy r zsidó

Ortija. Csak intézményi

lekében felelősséget vállalva az elszunnyadó lelki-
tót indít az intéz-
záz apátlan, éhez-
gyermekről van
benkítől elhagyott,
inek a léte mind-
kad-e Kolozsváron
lkiismeretű ember,
ajlandó a szórako-
asára van szüksége
tleg önmagától is
ához mért összeget,
a világháboru leg-
rtásához. Ennek az
ie kell, mert külön-
ány és éhesen, le-
zsidó hadiárva és

okról és minden-
ról, ami az
b és alapos, mindenki
blgál az új lakbértör-
6 Imre ügyvéd mun-
n, Kolozsvárt, 40 lejért

kalap ujdonsá-
gokat az
szalon-
Ferd. 8. sz.

nálások
a szati készülnek

abor

ad
obb.

ató

Aruház
rdinand 12.

nteladónak nagy

d, keresztúros,

l mechanikás, tel-
a új és egy rövid
szthuros fémser-
gora, szintén vado-
s ürgősen eladó
ereskedő
ei No 5.

— Csehszlovákiában eltörlik a halál-büntetést. Prágából jelentik: Az új büntető-törvénykönyv szövege már teljesen elkészült és rövidesen az illetékes parlamenti fórumok elé kerül. Az új büntető-törvénykönyv szerint a rendes bíróságok nem hozhatnak halálos ítéleteket, csupán a kivételes állapotoknál a statáriális bíróságok. A fegyházviselt rabok büntetésük kitöltése után bizonytalan időre kényszermunkára foghatók. A magzatelhajtás az új büntető-törvénykönyv szerint is büntetendő cselekmény marad, de a vád eljuthet, ha szociális vagy egészségügyi okok tették indokolttá a magzatelhajtást.

— Nagy autószerencsétlenség Szicíliában. Rómából jelentik: A szicíliai autóversenyen autószerencsétlenség történt, melynek alkalmával Maseratti, a neves olasz autóversenyző, aki rengeteg díjat nyert, meghalt.

* Orvosi hír. Dr. Berkovits Olga, nőgyógyász rendeléseit Targu-Muresen, Str. Traian (Baross Gábor-u.) 1. sz. alatt megkezdte. Rendel. d. e. 9-10-ig, d. u. 3-5-ig.

— Ausztrália új fővárosában nyitották meg a parlamenti ülészakot. Londonból jelentik: A yorki herceg az angol király nevében, nagy ünnepek közepezté nyitotta meg tegnap Ausztrália új fővárosában, Camberraban a parlament ülészakát.

Eljegyzés. Grosz Irénke Bártfalva és Berkovits Nándor Margitta jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Hevesi Piroska és Pfeiffer Alfréd hangversenye. A kiváló művészpár hangversenye nem 14-én, hanem *létfőn május 16-án* este félkilenckor lesz a katolikus gimnázium dísztermében. A magasnívójú estély jegyei Lepagenál kaphatók.

A kolozsvári Heinrich-féle

Borax-gyógyszappan

a bőrnek fiatalos lágyaságot, üdéséget és friss színt kölcsönöz. Finom diszkrét illata, meghódította az előkelő világ hölgyeit

2

— Újabb véres összeütközés hinduk és mohamedánok között. Kalkutából jelentik: Laborában tegnap véres összeütközés történt a hindu és mohamedán lakosság között. Az összeütközés alkalmával 17 embert megöltek, 190-et megsebesítettek. A rendőrség többőrai heves harc után tudta csak helyreállítani a rendet.

— Rómában letartóztatottak egy többszörös kéjgyilkost. Rómából jelentik: A rendőrség letartóztatott egy Girolimovi nevű embert, aki három év alatt négy leányt szöktetett meg. A leányokon erőszakot követett el, azután meggyilkolta őket, hullájukat pedig elásta. A tettes tagadja borzalmas bűnét, de több tanu ráismert és ellene vallott.

Fényképészek, amatőrök

fényképészeti cikkeket legelőszobában a Bernát papírosáruháza-ban szerezhetik be. Cluj, (Kolozsvár) Főter 29. Kérjen árjegyzéket. A világhírű Imperial lemezek gyári lerakata

* A Nerva röntgenosztálya megkezdte működését. A kolozsvári Nerva idegstanatórium legmodernebbül felszerelt Röntgenosztálya megkezdte működését. A világvárosi igényeknek is megfelelő osztály Dr. Herskovits főorvos, az ismert röntgenológus vezetése alatt áll. Az egyre erősebben fejlődő stanatórium dr. Porsche igazgató-főorvos irányítása mellett az ország egyik legelső gyógyintézetévé vált és ma már vetekedik a nyugati nagyvárosok bármely hasonló intézményével.

— Az ügyvéd és férje. (Vernenie és Beer vigjátéka a Magyar Színházban.) A sajnós, korán záruló színiévad utolsó premierjeként került színre szombaton ez a finom francia vigjáték, a francia „Szabó Juci”. Vigjátékban van jelezve, de tulajdonképpen szatirikus életkép: az intellektuális pályán működő francia asszony komédiája, akitől ura azt kívánja, hogy csak asszony, szerető legyen. Végül is az asszony diadalmaskodik. Az előadás a szokott jó volt. Különösen Forgács figurája volt kitűnő. Poór Lili, Mihályfy, Székelyhidy Adrienne, Kemény jó alakítást nyújtottak.

SPORT

Victoria—Haggibbor 3:2 (0:1)

A budapesti Vasasok kaptak a Juventustól. A nagyváradi Makkabea és temesvári Kadima szép eredménnyel szerepelt

(Cluj—Kolozsvár, május 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) A mérkőzés Haggibbor-fölénnyel indult, amely a 25-ik percben gólt eredményez. Fahn beadását Reményi bravurosan a hálóba fejeli. A második félidőben is a Haggibbor uralja a mezőnyt. Az 5-ik percen henc miatt Moldovan bíró tizenegyest ítél a Haggibbor ellen, Istvánffy lövését azonban Rosenfeld ügyesen kivédi. Ugyancsak a Haggibbor éri el a 10. percen a második gólt Fahn kiszökése által. A győzelem már biztosnak látszik és ez elbizakodottá teszi a csapatot, amit a Victoria kihasznál és 12 perc alatt Istvánffy, Cipeigan és Florea góljaival magához ragadja a győzelmet.

Academia—Vasas 1:1 (1:1), bajnoki. Bíró Salvan.

Universitatea—RMS 1:1 (0:0). Az eredmény nem hű kifejezője az erőviszonyoknak, mert az egyetemi csapat kis szerencsével legalább két góllal győzhetett volna. Selicianu jó bíró volt.

Bukarest. Vasas (Budapest)—Bukarest válogatott 3:0 (1:0). A budapestiek góljait Takács rugta.

Juventus—Vasas 4:2 (2:1). Az erős összeállítású Juventus megérdemelte a győzelmet. A budapesti Vasasok egyébként kedden Brassóban játszanak a Brasóviával.

Nemzeti válogatott—Fulgerul 7:0 (4:0). A nemzeti válogatott csapat, amely kedden Jugoszlávia ellen fog játszani Bukarestben, könnyen győzött Zemler (4), Guga (2) és Wetzer góljaival. Bíró Konrad Jenő.

Sparta—Makkabi 2:1 (2:0). Osztályozó mérkőzés, a Sparta bekerült az I. osztályba.

Vidéki eredmények:

Aranyosgyéres. Sodronyipar—CFR (Kolozsvár) 3:1 (0:1). Bíró Negrutiu.

Marosvásárhely. MSE—MTE 2:1 (0:1). Barátságos. Bíró Fehér.

Nagyvárad. Egyetértés—Makkabea 1:0 (1:0). Bajnoki. Bíró Szántó. A zsidó csapat kis szerencsével győztesként hagyhatta volna el a mezőnyt.

Törökvis—NSC 10:0 (4:0). Bajnoki. Bíró Máthé

Temesvár. Banatul—TMTE 2:1 (1:1). Bajnoki. Bíró Haas.

Kadima—TAC 1:1 (1:0). Bíró Simon. A Kadima eredménye nagy szenzációt keltett.

Politechnika—Rapid 2:1 (1:1). Bajnoki. Bíró Petcu.

Arad. AMTE—Gloria komb.—ATE—AAC komb. 4:1 (1:0). Bíró Burdan.

Brassó. Coltea—CFR 8:0 (7:0). Bajnoki. Bíró Suci.

Olympia—BMTE 5:0 (2:0). Bajnoki. Bíró Jean. A bíró mindkét csapatból 2-2 játékost kiállított, ami a közönség körében botrányt provokált.

Nagyszeben. A vasárnapi serlegkörmérkőzés eredményei: Seimi-i—HTV 4:1 (2:1). Bíró Tóth. NSE—CFR 4:0 (0:0). Bíró Vuosenik. A döntőmérkőzéseket kedden tartják meg.

Dés. Husos (Kolozsvár)—Dés válogatott 2:2 (0:0). A mérkőzést 1200 néző nézte végig. Az első félidő 0:0 eredménnyel végződött, a második félidőben a dési csapatnak a huszonharmadik percen sikerült korert elérnie, amelyet Klein góllal értékesített. Ezután a Husosok kerültek fölénybe és Ramay center beadása után Foka gólt rug a désiék kapujába. Ezt követi a másik gól. Erre ismét a dési csapat támad és Kőpeczi beadásával Feternek sikerült a mérkőzést eldöntetlennek beállítani. Bíró Hochstadt volt, aki erős kézzel vezette a mérkőzést. Ennek ellenére mégis egy incidens játszódott le. Poroz kolozsvári játékos összefutott Farkas dési centerrel és arcul ütötte. A bíró mindkét játékost kiállította.

Külföldi eredmények:

Budapest. Ferencváros—Hungária 4:1 (2:0). A mezőnyt mindvégig az FTC uralja. A mérkőzéssel eldőlt az ezévi bajnokság.

Budai 33-as—Nemzeti 3:2 (2:2). Egyenlő ellenfelek erős küzdelme, amelyből a szerencsésebb budaiak kerültek ki győztesen.

III. ker. TVE—Újpest 1:0 (1:0). A második

A sékeiért dolgozik Niszan és Ijjar hónapjaiban minden cionista.

Kéjutazások a Stella d'Italia salongőzhajóval

Legközelebbi indulások:

8. Utazás Dalmácia, Sicília és Északafrikába június 14-től 30-ig. Utiköltség 24 angol fonttól fölfelé.
9. Utazás Olaszország körül, a francia Rivieráig, július 2-től 20-ig. Utiköltség 27 angol fonttól fölfelé.
10. Utazás Északafrika, Görögország és Dalmáciába július 21-től augusztus 6-ig. Utiköltség 24 angol fonttól fölfelé.

Ezen, valamint az ezutáni utazásokról szóló kimerítő prospektus és utelírás ingyen kapható: COSULICH LINE Bucuresti, Calea Grivitei 181.

félidőben csak kilenc játékosal szereplő III. ker. biztosan győz.

Szeged. Kispest AC—Bástya 1:1 (1:1). A szegediek mindvégig fölényben voltak és a KAC csak úgy menekült meg a vereségtől, hogy egész csapatát közvetlen védelembe küldte.

Szombathely. Sarabia—Austria 5:0 (2:0).

Prága. Spárta—Penarol 1:0 (0:0). Az uruguayi csapat a vereség miatt lemondotta a budapesti mérkőzést.

Pozsony. Cseh válogatott—Csehszlovák MLSz válogatott 6:4 (4:1).

A Haggibbor házi tornaversenye. Kedden este nyolcórán kezdettel a Haggibbor házi tornaversenyt rendez a református kollégium tornatermében.

A kolozsvári Husosok fuzionáltak a Vasasokkal. Ismeretes, hogy a kolozsvári Husosok hosszabb idő óta fúziós tárgyalásokat folytatnak több egyesülettel. A tárgyalások most a Vasasokkal eredményre vezettek, amennyiben a két egyesület „KMSC” Kolozsvári Munkás Sport Club címen egyesült.

Deheleanu lett a kolozsvári kerület ezévi kard- és törbajnoka. Vasárnap délután zajlottak le nagy érdeklődés mellett a kolozsvári kerület vivóbajnoksági versenyei. Részletes eredmények a következők: Gyermektörverseny. 1. Bocsáczy József KAC, 2. Pintér KAC, 3. Deák KAC. Ifjúsági törverseny. 1. Lántzky KAC, 2. Fekete János MSE, 3. Bíró KAC. Ifjúsági kardverseny. 1. Stern Haggibbor, 2. Vitályos MSE, 3. Bíró KAC. Szenior törbajnokság. 1. Deheleanu VC, 2. Bartunek Titi KAC, 3. Dragos Virgil VC. Szenior kardbajnokság. 1. Deheleanu VC, 2. gróf Teleki Mihály MSE, 3. Dr. Kűbacher MSE. II. o. szenior kardverseny. Dr. Kűbacher MSE, 2. Dávid MSE, 3. Fischer KAC.

Az új vámtarifa

magyar nyelven. — Fordította dr. Bereczky Ernő. LEPAGE-nál KVÁR, nehány napon belül megjelenik. Azonnali rendelésnél ára füzve 700 lei (bolti ár 800), kötve 800 lei (bolti ár 900).

GRADO tengerifürdő

HÄNDLER-Pensio (Villa Lydia). Szigoruan orth. rituális konyha. — Saját metsző. — Mérsékelt árak. Bejegyezve a „Hamburger Verein für Rituelle Speisehäuser”-nél.

Megjelent az amerikai Royal írógépnék egy-váltós portabelje.

Kapható: Goldstein, Oradea. Standard, Cluj. Meteor, Timisoara írógépválatoknál

Ön súlyosan téved

ha azt hiszi, hogy a siker tudás nélkül elérhető. Kövesse a világ haladását. Küldjön bélyegben 20 lejt Lepagehoz Kvárt a négyüelvű Ex Libris folyóirat egy próbaszámaért.

— Belehalt sérüléseibe a miskolci autószerencsétlenség egyik sebesültje. Buda-destről jelentik: Jelentettük, hogy a mult vasárnap a miskolci országoton egy autó, amelyet Prihoda festőművész vezetett, felborult és a benneülők súlyos sérüléseket szenvedtek. Ma a szerencsétlenség egyik sebesültje, Tóth Kálmán belehalt sebeibe, mig feleségét tetanusz mérgezéssel és orbáncal eszméletlenül szállították be a Verebely-klinikára.

Tavaszi ruhák olcsó festése, tisztítása megkezdődött CINR-nél, Cluj

teila d'Italia
ngözhajóval

afrikába ju-
angol fonttól

cia Rivieráig,
angol fonttól

g és Dalmá-
g. Utiköltség

król szóló ki-
ren kapható:
Grivitei 181.

replő III. ker.

a 1:1 (1:1). A
ak és a KAC
öl, hogy egész

tria 5:0 (2:0).
(0:0). Az uru-
lotta a budapesti

t—Csehszlovák

versenye. Ked-
Haggibbor házi
kollégium torna-

ionáltak a Va-
ozsvári Husosok
sokat folytatnak
most a Vasasokkal
a két egyesület
ort Club címen

i kerület ezévi
p délután zajlot-
kolozsvári kerület
s eredmények a
y. 1. Bocsázy
Deák KAC. Ifju-
C, 2. Fekete Já-
ri kardverseny.

s MSE, 3. Bíró
Deheleann VC,
s Virgil VC. Sze-
anu VC, 2. gróf
acher MSE. II. o.
bacher MSE, 2.

tarifa

Bereczky Ernő.
pon belül megjele-
ve 700 lei (bolti
lti ár 900).

erifüüdő

RIEST-nél כשר
Szigoruan orth.
Mérésékelt árak,
ür Rituelle Speise-

gépnek
tabelje.

a. Standard,
gépvalalatoknál

éved

s nélkül elérhető.
ön bélyegben 20
Ex Libris folyo-

a miskolci autó-
besültje. Buda-
hogy a mult va-
gy autó, amelyet
felborult és a
zenvedtek. Ma a
je, Tóth Kálmán
tetanusz mérge-
ül szállították be

nél, Cluj

Magyar Mozgósínház

Ma utoljára

Patt és Pattachon miliomosok

a kedvelt művészek legújabb filmje

Monopol Filmcentr.

Tavaszi ujdonságok

megérkeztek
NEUMANN M. Cluj férfi- és
fiu-ruha áruhaza,
Piata Unirii 14.

Megérkeztek a leg-
szébb tavaszi

Hölgyeim kalap- ujdonságok

Cluj, Cal. Reg.
Ferdinand 3 sz.
(Wesselényi u.)
Hátul az udvar
ban. Átalakítások legizlésebben olcsón készülnek

Zsák és ponyva

eladás és kölcsönzés.
Kárpitos kellékek, zsinegek,
kertiernyők, szalmazsákok
Boskovics József, Cluj
Str. Regina Maria 15. Telefon 910.

Cluj (Kolozsvár)
legrégibb confectio-
áruházába
megérkeztek
a legújabb

női modell-kabátok

Selyem köpenyek..... 3500 leitől
Couvercot, Ripsz és Berberi szövetből 3000 leitől
Angol szövetből női kabátok ..... 1500 leitől
kizárólag a **DIAMANTSTEIN** cégnél kaphatók.

a főpostával szemben
(volt Wesselényi-utca) 25 sz.

Külön méret-osztály. Férfi
öltönyök, Fregoli kabátok,
felöltők nagy választék és
legolcsóbb bevásárlási
forrás.
Tisztviselőknék
nagy
árkedvezmény

Közgazdaság

Tőzsde

A piac üzletelen, lanyha, További lejjavulást várnak.

Egyesült Közgazdasági és lelzálogbank Rt. jelentése		Valutapiac 1927 május 9 (Rador)							
Devizák	Kolozsvár	Zürich		Páris	Buka- rest	Buda- pest	Bécs	Prága	New- york
		nyitás	zárlat						
Zürich	3210—3220	—	—	49025	3210	11023	13664	649 ¹ / ₄	1923 ¹ / ₄
Newyork ..	166—167	51994	51994	2552	166	57320	71035	3376 ¹ / ₂	—
London	812—814	2526 ¹ / ₂	2526 ¹ / ₂	12401	811	2784 ³ / ₄	3453 ¹ / ₂	16407	48581
Páris	660—670	2037 ¹ / ₂	2038	—	654	2247 ¹ / ₂	2784 ¹ / ₂	13265	39187
Milano	980—910	2800	2845	13965	900	3155	3907	185 ¹ / ₂	538 ¹ / ₂
Prága	494—496	1540	1540	7590	493	1697 ¹ / ₂	2104 ¹ / ₂	—	296 ¹ / ₄
Budapest ..	2910—2920	9060	9060	—	2940	—	12384	59034	—
Belgrád	—	913	913	—	296	1007	124787	5947 ¹ / ₂	176
Bukarest ..	—	328 ¹ / ₂	328	1610	—	362 ¹ / ₂	450	2155	63
Varsó	—	58 ¹ / ₈	58 ¹ / ₈	—	1850	6410	7942	37837	—
Bécs	2355—2365	7317 ¹ / ₂	7317 ¹ / ₂	—	2350	8068 ³ / ₄	—	47520	—
Berlin	3955—3965	12322	12320	—	3970	13585	16830	800	—

Száz lej árfolyama: Zürich (utó) 330, Páris 1610, Budapest 362¹/₂, Bécs 45000, Prága 2155.

A kolozsvári Kishitelbank és Takarékpénztár első közgyűlése. Május 8-án, vasárnap délelőtt zajlott le a zsidó kisegysztszenciák bankjának első csonkaévi közgyűlése. A közgyűlés iránt megnyilvánuló érdeklődést legjobban igazolja, hogy 814 részvény képviselőjében 141 részvényes jelent meg. A közgyűlést Schwartz Jakab elnök nyitotta meg és felvasta az igazgatóság jelentését az intézet első felévének működéséről. Spitzer József dr. a felügyelőbizottság jelentését olvasta fel, amelyet a közgyűlés ugyancsak egyhangulag fogadott el. Hozzájárult a közgyűlés ahhoz is, hogy a mutatózó nyereséget az 1927 évi számlára vigyék át. A felmentvények megadása után megválasztották az új felügyelőbizottságot, amelynek tagjai: dr. Spitzer József, Rimóczy Jakab, Klein Miksa bankigazgató, Brecher Zsigmond, Neiger Ernő és dr. Pollák Sándor lettek. A választás után Sewartz Jakab elnök ismertette a bank fejlődését a mérleg lezárása óta. Eszerint 1926 december 31-én a betétesek száma 127 volt, most 307, a betétek havi összege 69.679, most 167.587, a kölcsönfolyósítások száma 464, most 870, összege 3 millió 971.360, most 7 millió 42.182, a váltótárca értéke 1.645.568, most 2 millió 238.442 lej. Az új tőkeforrások a hitelfolyósítások lassankénti kibővítését vontamaga után, amelyet még fokozni fog a folyamatban levő alaptőkeemelési akció.

Az UGIR új központi vezetősége. Nagy vonásokban beszámolt már az Uj Kelet a romániai nagyiparosok szövetségének május 6-iki közgyűléséről, amelyen a vámtarifával kapcsolatos sérelmeken és a valutastabilizáció kérdésén kívül behatóan megtárgyalták az ipari termelés olcsóbbá tételének lehetőségeit és feltételeit. Ebben a kérdésben a közgyűlés magáévá tette az UGIR kolozsvári körzetének igazgatója, dr. Böszörményi Sándor által összeállított javasla-

tot. A napirend letárgyalása után megválasztották az UGIR új központi vezetőségét, amelynek elnöke ismét C. Busila mérnök lett, tagjai között pedig Erdélyből és Bánságból a következők szerepelnek: C. Aghidan, a Resica vezérigazgatója, Trangold Copony brassói gyáros, Szana Zsigmond temesvári bankigazgató és gyáripáros, dr. Farkas Mózes, a kolozsvári Renner-börgyár vezérigazgatója, Bürger Albert marosvásárhelyi nagyipáros, M. Schapira, az aradi Astra-vagongyár igazgatója, Sipos Mihály, a Foresta romániai igazgatója, I. O. Vassalopol, a Banca Crissovloni igazgatója, Popper Akos nagyváradi bankigazgató és Motas Constantin, a Nemzeti Földgáztársaság vezérigazgatója. A közgyűlés után este 200 terítékes bankett volt, amelyen Coanda tábornok és Valeanu közlekedésügyi, Meissner közmunkaügyi, Trancu-Jasi közzéletti, valamint Berlescu ipar- és kereskedelemügyi miniszterek is felszólaltak.

Export-import. (A kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara közleménye.) Ujjabban a következő külföldi cégek fordultak a kamarához, hogy kereskedelmi összeköttetésbe lépjenek a romániai piaccal: „Zórawno“ alabástromgyár Lwow, Str. Dabrowskiego 4., vásárlásokat és képviselőket keres. — „Akwarirt“ lengyel vegyi gyár, Poznan, Str. Cieszkowskiego 5., nagybani vásárlókat és képviselőket keres Romániában. — Dánia konzulátusa a „Glacé“-krémet, mint a kopenhágai cég „Danisch Milk Export A/S Kopenhága, gyártmányát ajánlja és képviselőket keres. — Erste Berliner Dampf-Rosshaarspinnerei A. G. Berliner-Weissensee Str. Pistorius 66, kárpitos ipar részére lőszört ajánl, (Minta a Kamaránál). — Sichel-Bleistiftfabrik A. G. vorm. M. Meinetsgeber, ceruzagyár Nürnberg, Markgrafenstrasse 32, keres képviselőket Romániában. — Heinrich Scharrer Nürnberg, Deutschernstrasse 7, nürnbergi cikkekre képviselőket keres. — Karl

a mult évben megnyit s kitünően bevált כשר ארטה
uri panzio a villa SPERANZA-ban lényeges átalakít-
ásokkal, ezidén már

junius havában megnyillik.

Elismerten elsőrangú
konyha, csukott veranda. Bejáró vendégeknek külön étterem.

Felvilágosítással és kívánatra prospektussal szolgál, előjegyzést elfogad dr. Krausz Józsefné, főrabbiné, Diciosanmartin (Dicsősztnárton)

F. Fues A. G. Hanau a/Main, papírgyár képviselőt keres. — Alfred Herold, Wien 15, Lichtgasse 8, fotócékkek, képviselőt keres. — Verband Sächsischer Streichgarnlohpinnereien, Reichenbach Vogtli cérnagyár képviselőt keres. — Jos. Jeuckens, Eupen, cérnagyár képviselőt keres. — Dietsch & Illgen, Zeulenroda, Thüringen gummiárnyó gyár képviselőt keres. — „Vulkan“ Gummifabrik, Weiss & Bassler A. G. Leipzig W. 33, gummiárnyó gyár képviselőt keres. — Wigge & Wilmers, Meschede, Westfalie, cérnára keres képviselőt. — Ewald Kron, Solingen, acéla keres képviselőt. — Mitteldeutsche Verkaufsgesellschaft m. b. H. Hersfeld, keres képviselőt. — Vereinigte Spielwarenfabriken, Andreas Förtner & I. Haffner Nachfolger A. G. Nürnberg, Barenshanzstr. 131, kereskedelmi összeköttetést keres. — Karl Rosenbaum, Nürnberg, Mostgasse 2, kereskedelmi összeköttetést keres. — Schreder & Co. Nürnberg, Singerstr. Nr. 26, kereskedelmi összeköttetést keres. — Tekintélyes osztrák cég képviselőt keres Diesel-motorokra (Információk a Kamaránál).

Fizetési zavarokkal küzd a budapesti Hungaria-kalapgyár. Budapestról jelentik: A Hungaria Kalapgyár Rt. moratóriumot kért hitelezőitől. A gyár kitűnően van foglalkoztatva, ennek ellenére fizetési nehézségekkel küzd. A belföldi hitelezők 107 ezer, a külföldiek 290 ezer, a bankok 653 ezer, az adóhivatal pedig 152 ezer pengővel van érdekelve. A leltár 795 ezer pengőt mutat ki, de a hivatalos revizorok becslése szerint a vállalat 466 ezer pengővel aktív. A tartozások kifizetését a gyár szeptembertől kezdődőleg 24 havi egyenlő részletben 100 százalékosan vállalja.

Svédék vették meg a Dráva-gyufagyárát. Eszékéről jelentik: A hetven év óta fennálló eszéki Dráva-gyufagyárát, amely Jugoszláviának egyik legnagyobb ipari vállalata, egy svéd érdekelttség megvette eddigi tulajdonosától. A gyufagyár részvénytársasági alapon működik, de a részvények túlnyomó többsége az alapító Reisner-család tulajdonában volt. A svédék hét és fél millió dinárért vásárolták meg a részvényeket és már a legközelebbi időben megtörténik a gyár átadása. A gyufagyár állandóan hatszáz munkást foglalkoztat.

Azonnal házhoz szállít legolcsóbb **prima tüzfát** olként, vagy aprítva
Fagyapotgyár, v. GRÜN fatelep
Telefon 10.

Róth
cipésznél Szép-u. 2. sz. alatt készülnek a legújabb divatu cipő-különléges-ségek

Alapított 1874.
Reich B. Károly Fiai
Kötél- és kendergyárosok
Üzlet és iroda: BULV. REG. MARIA 15.
Telefon 6-49. ARAD Telefon 6-49.

Tilott és gerebenezett kenderek
Gazdasági kötéllárak
Géphajtó kötelek
Malomhevederek
Zsinegek, zsákok, vízmentes ponyvák stb.

borotva borotvaszappan borotvaféno szij borotvaecset
„UNICUM“ Kun, Cluj,

Mégis csak legjobb a késnélküli
„IDEAL“
borotváló por, mely az ország területén higienia szempontból a legjobban elismert borotváló szer, az arcot nem marja, kellemes hatást hagy utána. Ovakodjunk az ártalmas utáztatoktól. Csak az „IDEAL“ felirású a valódi. Mindenütt kapható. Egyedüli készítője:
Reszling József
fodrász
Cluj, Calea Reg. Ferdinand 30.
Satmari egyedárusítója Imperial parfumerie, Calea Traian No 2.

Hölgyek és urak! Dacára a nagy vámenelésnek,
Barabás & Co
C. Regele Ferdinand 31. (volt Szigethy hentesüzlet) harisnyákat és mindenemü rövidárut régi árban árusít.
Női pamutharisnya ..... L. 29-től feljebb
Női flohrharisnya ..... L. 63-tól
Férfi pamutharisnya ..... L. 19-től
Férfi flohrharisnya ..... L. 65-től
Gyermekharisnya ..... L. 18-től
Állandóan nagy raktár D. M. C. árukból! Angro és Endetall osztály!

Mindenki tudja már hogy az Ex Libris folyóiratból tájékozódhatik legjobban a kultura menetéről. Négy nyelven jelenik meg. Évi előfizetése 120 lej. — Irjon azonnal egy 20 lejes mutatványszámért **Lepage-nak Kvár.**

Prima, garantált száraz tojáscomagoló
fagyapot
Első Román Fagyapotgyár és Faipari Rt. — Cluj.
Gyümölcs, cukorka és droguista áruk csomagolására alkalmas fagyapot minden méretben

10 válogatott könyv

Gyönyörű regények, szindarabok, értékes tanulmányok, Palesztina, Egyiptom részletes leírása az

Uj Kelet könyvsorozatában:
Az olvasó könyvesportba tartoznak:
Szabó Imre: Zsidó Almanachja (1927)
Ignotus: Olvasásközből, tanulmányok
Dosztojevszkij: A főinquisitor, regény
Kassák Lajos: Misilló királysága, regény
Wilde Oszkár: Az emberi lélek a szocializmusban
Blicher Clausen: Heine Inga, regény
Tábori Róbert: A negyvenéves férfi, regény
Schopenhauer: A szerelem metafizikája
Zoltán Sándor: Örvény, dráma
Ben Ami: Palesztina—Egyiptom utmutató.
A szenzációs könyvsorozat ára — portóköltésen kívül — százhusz lej. Megrendelhető levelezőlap útján az Uj Kelet könyvsztyáiban (Cluj, Strada Baron L. Lop 10.) Kolozsvári olvasóink az Uj Kelet kiadóhivatalában vehetik meg a sorozatot, levél, vagy telefon-rendelésre házhoz küldjük.

őnbortváló készülék
őnbortváló pengék
acélárak
felülmulthatatlanok
Calea Victoriei 2. szám

APRÓHIRDETÉSEK
Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Állástkeresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelítség levélet csak úgy továbbítunk ha portóbélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Önálló varróleány, aki angol munkához is ért, felvétetik. Cim: Petőfi-utca 5.
Figyelemztetés! Franck Józsefnevű fiamért semminemű ügyben felelősséget nem vállalok. — Franck Mór, jibou lakos.

Keresek egy jobb házból való jó zsidó lányt, aki ért a gyerekek neveléséhez és háztartásban is jártas. — Ajánlatok igénymegjelöléssel Borgói Múmalom, Borgóprund. 2670

Sajtkészítők
figyelmébe! A legkittünőbb sajt a schweizi tejtöltővel készül. Hatásos, nem romlandó készítmény. Egger & Co Rt. vegyeszeti gyár, Cluj. 2048

Tacâmul
ezüstáru és evőeszközygár, Cluj, Str. Jorga 11-a.
Cséplőgarnitúra MÁV 930 mm. 10 HP. benzín-motorral, használt, sürgősen eladó. Weisburg Elek Ganesti (Abosgálfa).
Uioarán (Marosujvár) a régi híres Weisz-féle **ÉTTERME** teljes felszereléssel ez évadra kiadó. Ertekezni Weisz Fülöpnél, Uioarán. 2671

Nyolcvanöt köblös tagos birtok, ur lakkal, Szatmárhoz negyedóra autóbussz járat eladó. Farkas, Szatmár, Vágóhid-u. 1. 2673
Uriemberek kóser kosztot, ebédet 40, vacsorát 20 leiert, esetleg különbejáratu szobával kaphatnak. Cim a kiadóban.
Román, angol, francia, német, magyar fordítások. Levelek (cégeknek hónapra), kérvények, periratok, tudományos, műszaki, közgazdasági, irodalmi cikkek stb. Másolások, sokszorosítások. **Dr. Mandel**, Strada Ratiu (v. Kötő-u.) 3. Telefon 831.

Tánc-zene
Oh, mein Girl (dal és charleston).
Ein bisschen Feuer.
Von A b's Z (foxtrot).
Mylady (foxtrot), egyenként 30 lej.
Camille (tango) 40 lej.
A Csókról-csókra c. operett négy legpompásabb zeneszáma egyenként 60 lej. Lepage zenemű, Cluj.
Hirdetmény.
A Brádi Izr. Orth. Hitközség pályázatot hirdet egy rabbihelyettesi képesítéssel rendelkező kántormetszői állásra.
Pályázó **שׁו"ב וקורא** legyen. — Fizetés lakás s szokásos mellékjöveldelmen kívül havi 3500 lej.
Ajánlatok Kugel Sándor elnökhöz címzendők. Vasuti költség csak a meghívottaknak lesz megterítve.
Az előljároság

Legjobban tisztít férfi szalma-és panama-
kalapot
FEHÉR
Str. Memorand. 21. (v. Unió-u.)
Azonnali beköltözésre kiadó nagy szoba, konyha speiz. Eladó 2 roletta, ajtókkal, auslaggal, teljes felszereléssel, és egy padláslépeső. Ertekezni Rudolf-ut 40. háztulajdonosnál.
Jobb családból izr. intelligens leány, háztartásban jártas, lehetőleg gyermek mellé, vallásos házhoz ajánlkozik. Vidékre is. — Megkereséseket „Megbízható” jelígen Rudolf Mosse Oradea — továbbít. 2672

Szerkesztőség, ki hivatal és nyom Cluj-Kolozsvár, St. L. Pop (Brassai-utca)
Telefon: Szerk. és kiadó 9-77
Es. N. Sz. —
Egyes szám ára udvaron és vidék Bukarestben is

1927 május 12

A r ták lap a mod áramla nemsa túlkrozt világit és eg utjait.

En magam va ben vagyok. Nem lyához, amely a és szentelenül t hogy tudja — sze közé sem, akik kat a zsidóságban ebben különbözö rendelkeznek.

A zsidóság h normális, de beism hogy kisebbség v ahhoz, hogy má gunkat, de györ sainkban eredetie jobbak, sem rossz lenül mások vagy a legkomolyabban bukunk a kísérlet szegesítését, azu hogy ez csak me mindig is közele egy kielégítetlen, mad a lelkünkbe

A héber egye zolja. Természetes kémia, vagy zsidó író számára ne dolgozról írjon, zsidóságot vigye amivel megközel van zsidó világle lesz megvalósítan a zsidó módon v

Hallom a kér és egyuttal olyan a különbözö állan En magam z hajlítható definie felelhessek. Kisé egyeztetsem anna való részvételt, és a pozitív, agre ebrentartását.

Hasonló moza Igy az oroszorszá venni Oroszorszá életet akart élni tartani. A Bund bözött a maitó kellett, a szenved szát. És mint sz ország fejlődési gyöngéd szavak azt jelenti, hogy tok, amelyek ern is álmódozhatnak kotó zsidóságot, vallás, sem naci fejlett és erótel fölszivja. Ilyen e leme, arra vagyú lágtörtéi elem föl gunknak és más De most utó megoldása felé.